

Layihə

**“Yüngül sənaye mallarının təhlükəsizliyi haqqında milli texniki rəqlament”in
təsdiq edilməsi barədə**

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI NAZİRLƏR KABİNETİNİN QƏRARI

“Texniki tənzimləmə haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 18.1-ci maddəsinin icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

“Yüngül sənaye mallarının təhlükəsizliyi haqqında milli texniki rəqlament” təsdiq edilsin (əlavə olunur).

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Bakı şəhəri, “__” _____ 2024-cü il
№ ____

Yüngül sənaye mallarının təhlükəsizliyi haqqında milli texniki rəqlament

1. Ümumi müddəalar

1.1. “Yüngül sənaye mallarının təhlükəsizliyi haqqında milli texniki rəqlament” (bundan sonra “Texniki rəqlament”) insanların həyat və sağlamlığının, ətraf mühitin, əmlakın və dövlətin maraqlarının mühafizəsinin təmin edilməsi, habelə istehlakçıları çaşdıran hərəkətlərin qarşısının alınması məqsədilə “Texniki tənzimləmə haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununun (bundan sonra - Qanun) 7-ci maddəsinə uyğun olaraq hazırlanmışdır və Azərbaycan Respublikasının ərazisində yüngül sənaye mallarının istehlak bazarında sərbəst dövriyyəsinə dair tələbləri müəyyən edir.

1.2. Texniki rəqlament Qanun, Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələr, habelə beynəlxalq təcrübədə yüngül sənaye mallarına tətbiq olunan texniki rəqlamentlər nəzərə alınmaqla hazırlanmışdır.

1.3. Azərbaycan Respublikasında yüngül sənaye mallarına dair tələbləri müəyyən edən digər texniki rəqlamentlər qəbul edildikdə, yüngül sənaye malları Azərbaycan Respublikasında ona tətbiq olunan bütün texniki rəqlamentlərin tələblərinə uyğun olmalıdır .

1.4. Texniki rəqlamentin tətbiq dairəsinə daxil olan yüngül sənaye malları aşağıdakılardır:

- 1.4.1. toxuculuq materialları;
- 1.4.2. tikiş və trikotaj geyim və mallar;
- 1.4.3. maşın istehsalı olan örtüklər və xalça malları;
- 1.4.4. tekstil-qalantereya, dəri-qalantereya malları;
- 1.4.5. keçə, fətr və toxunmamış materiallar;
- 1.4.6. ayaqqabı;
- 1.4.7. xəz və xəz malları;
- 1.4.8. dəri və dəri malları;
- 1.4.9. süni dəri.

1.5. Texniki rəqlamentin tələblərinin şamil olunduğu malların siyahısı 1 nömrəli əlavə ilə müəyyən edilir.

1.6. Texniki rəqlamentin şamil olunmadığı mallar aşağıdakılardır:

- 1.6.1. istifadədə olmuş mallar;
- 1.6.2. sifariş əsasında hazırlanmış mallar;
- 1.6.3. tibbi təyinatlı mallar;
- 1.6.4. fərdi mühafizə vasitələri və onların istehsalı üçün nəzərdə tutulan xüsusi materiallar;
- 1.6.5. uşaqlar və yeniyetmələr üçün nəzərdə tutulmuş mallar;
- 1.6.6. qablaşdırılmış toxuculuq materialları, toxunma torbalar;
- 1.6.7. texniki məqsədlər üçün materiallar və onlardan hazırlanmış mallar;

- 1.6.8. suvenirilər və əl işləri;
- 1.6.9. idman komandalarını təchiz etmək üçün nəzərdə tutulmuş idman malları;
- 1.6.10. saç kəsimindən sonra istifadə olunan mallar (pariklər, süni bıqlar, süni saqqallar).

1.7. Kimyəvi təhlükəsizlik indikatoru "*icazə verilmir*" olaraq təyin edilərsə, sanitariya-kimyəvi göstəricilərin monitorinqində istifadə üçün təsdiq edilmiş ölçmə metodlarına uyğun olaraq zərərli maddələrin aşkarlanması həddinin göstərilməsi məcburidir.

2. Əsas anlayışlar

2.1. Texniki rəqlamentin məqsədləri üçün istifadə olunmuş anlayışlar aşağıdakı mənaları ifadə edir:

2.1.1. **bioloji təhlükəsizlik** – bioloji, toksikoloji, fiziki və fiziki-kimyəvi xassələri müəyyən edilmiş tələblərə uyğun olmadığından istehlakçının həyat və sağlamlığına zərər vurma və ya təhlükə ilə əlaqədar olan yolverilməz riskin olmadığı malın vəziyyəti;

2.1.2. **zərərli kimyəvi maddə** – malın materialında icazə verilən konsentrasiyadan artıq miqdarda olduqda həmin maldan istifadə zamanı istehlakçının sağlamlığına mənfi təsir göstərə biləcək kimyəvi maddələr;

2.1.3. **malın dövriyyəyə buraxılması** – istehsalçının, satıcının və ya xarici istehsalçının funksiyalarını yerinə yetirən səlahiyyətli şəxsin anbarından, anbarda saxlamadan göndərilmiş və ya satış üçün ixrac olunan malların Azərbaycan Respublikası ərazisində istehlak bazarına çıxarılması;

2.1.4. **ərizəçi** – malların Texniki rəqlamentin tələblərinə uyğunluğunun sertifikatlaşdırma və ya uyğunluq bəyannaməsi ilə təsdiq edilməsi üçün müraciət edən şəxs;

2.1.5. **eyniləşdirmə** – yüngül sənaye mallarının Texniki rəqlamentin tətbiq dairəsinə daxil olması və texniki sənədlərə uyğunluğunun müəyyən edilməsi proseduru;

2.1.6. **istehsalçı** – yüngül sənaye mallarının istehsalını və realizəsini öz adından həyata keçirən və Texniki rəqlamentin tələblərinə uyğunluğuna cavabdeh olan şəxs;

2.1.7. **idxalatçı** – yüngül sənaye mallarının idxalı üçün Azərbaycan Respublikasının qeyri-rezidenti ilə xarici ticarət müqaviləsi bağlayan, həmin malların realizə olunmasını həyata keçirən və Texniki rəqlamentin təhlükəsizlik tələblərinə uyğunluğuna görə məsuliyyət daşıyan Azərbaycan Respublikası rezidenti;

2.1.8. **toksiklik indeksi** – hüceyrə qapanında "in vitro" (sınaq borusu) ilə müəyyən edilmiş ümumi kəskin toksikliyin inteqral göstəricisi;

2.1.9. **mexaniki təhlükəsizlik** – insanların həyat və ya sağlamlığına zərər vurma riskini azaldan malın mexaniki xassələrinin və konstruktor xüsusiyyətlərinin kəmiyyət göstəricilərinin məcmusu;

2.1.10. **malların bazarda dövriyyəsi** – malların istehsalı başa çatdıqdan sonra keçirdiyi bütün prosesləri əhatə edən istehsalçıdan istehlakçıya (istifadəçiyə) hərəkəti;

2.1.11. **geyim** – utilitar və estetik funksiyaları daşıyan və insanlar tərəfindən geyinilən mal və ya mallar məcmusu;

2.1.12. **istehlakçı (istifadəçi)** – Texniki rəqlamentlə əhatə olunan texniki tənzimləmə obyektlərinə aid olan malları istehlak məqsədi ilə əldə edən fiziki və ya hüquqi şəxs;

2.1.13. **idman malları** – müxtəlif idman növləri üzrə yarışların və təlim-məşq proseslərinin təşkili və keçirilməsi üçün lazımı şəraiti təmin edən mallar;

2.1.14. **malın standart nümunəsi** – məqsədi və ya funksional təyinatı üzrə eyni növ mala aid edilən, eyni istehsalçı tərəfindən eyni materiallardan eyni texniki sənədlərə uyğun hazırlanan və eyni tətbiq dairəsinə malik olan mal nümunəsi;

2.1.15. **istehsalçının səlahiyyətli nümayəndəsi** – malların uyğunluğunun qiymətləndirilməsi və Azərbaycan Respublikası ərazisində yerləşdirilməsi zamanı istehsalçı ilə bağlanan müqavilə əsasında istehsalçının adından hərəkətləri həyata keçirən, habelə Texniki rəqlamentin tələblərinə uyğunluğuna görə məsuliyyət daşıyan Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə qeydiyyatda alınmış fiziki və ya hüquqi şəxs;

2.1.16. **kimyəvi təhlükəsizlik** – istehlakçıların (istifadəçilərin) sağlamlığına zərər vuran kimyəvi maddələrin konsentrasiya səviyyəsinin aşması səbəbindən istehlakçıların (istifadəçilərin) həyat və ya sağlamlığına təhlükə yaradan yolverilməz riskin olmadığı malın vəziyyəti.

2.2. Texniki rəqlamentdə istifadə olunan digər anlayışlar Qanun və Azərbaycan Respublikasının digər normativ hüquqi aktları ilə müəyyən edilmiş mənaları ifadə edir.

3. İstehlak bazarında yüngül sənaye mallarının dövriyyəsinə dair tələblər

3.1. Yüngül sənaye malları bu texniki rəqlamentin, habelə Azərbaycan Respublikasında qüvvədə olan digər texniki rəqlamentlərin (tətbiq olunduqda) və ya normativ-hüquqi aktların tələblərinə uyğun olduqda Azərbaycan Respublikası ərazisində istehlak bazarlarında dövriyyəyə buraxıla bilər.

3.2. Texniki rəqlamentin tələblərinə cavab verməyən yüngül sənaye malları istehlak bazarlarında uyğunluq nişanı ilə nişanlanma və istehlak bazarına dövriyyəyə buraxıla bilməz.

3.3. Uyğunluq nişanı tətbiq olunmayan yüngül sənaye mallarının Azərbaycan Respublikasında istehlak bazarında dövriyyəyə buraxılmasına icazə verilmir.

3.4. Malın istehlak bazarına yerləşdirilməsi və dövriyyəyə buraxılması zamanı, malın təhlükəsizliyi ilə bağlı istehlakçıları çaşdıran hərəkətlərin qarşısının alınması məqsədilə malın etiketində mal haqqında tam və düzgün məlumat qeyd olunmalıdır.

4. Yüngül sənaye mallarının təhlükəsizliyinə dair ümumi tələblər

4.1. Yüngül sənaye mallarının təhlükəsizliyi aşağıdakı göstəricilərə əsasən qiymətləndirilir:

4.1.1. **mexaniki** (partlama gücü, bərkitmə gücü, elastiklik, zərbəyə davamlılıq);

4.1.2. **kimyəvi** (siyahısı materialın kimyəvi tərkibi və ya malın təyinatından asılı olaraq müəyyən edilən zərərli kimyəvi maddələrin hava və ya su mühitinə buraxılmasının icazə verilən maksimum miqdarı);

4.1.3. **bioloji** (hiqroskopiklik, hava keçirtmə qabiliyyəti, su keçirməzlik (sızdırmamaq) qabiliyyəti, elektrostatik sahənin gərginliyi, toksiklik indeksi və ya yerli qıcıqlanma təsiri, rəng çalarının sabitliyi).

4.2. İnsan dərisi ilə təmasda olan malların materialları, birinci və ikinci qat geyimlər, ev, yay və çimərlik ayaqqabıları, habelə digər ayaqqabı növlərinin daxili qatları üçün su mühitində müəyyən edilmiş toksiklik indeksi 70 %-dən 120 %-ə qədər, hava mühitində 80 %-dən 120 %-ə qədər olmalı və ya yerli dəri-qıcıqlandırma təsiri olmamalıdır.

4.3. Yüngül sənaye mallarının və onların istehsalı üçün istifadə olunan materialların qoxu intensivliyi təbii şəraitdə 2 baldan çox olmamalıdır.

5. Tekstil materialları, onlardan hazırlanan mallar, geyimlər, tekstil-qalantereya mallarına dair təhlükəsizlik tələbləri

5.1. Tekstil materiallarının, onlardan hazırlanan malların, geyimlərin göstəriciləri funksional təyinatından, habelə xammal tərkibindən asılı olaraq müəyyən edilən bioloji və kimyəvi təhlükəsizliklə xarakterizə olunur.

5.2. Təyinatından və insan bədənini ilə təmas sahəsindən, birbaşa və ya bilavasitə fiziki təmas sahəsindən asılı olaraq geyim və mallar aşağıdakılara bölünür:

5.2.1. **birinci qat geyim və mallar** - insan dərisi ilə birbaşa təmasda olan mallar, habelə alt paltarları və yataq dəstləri, korset və çimərlik geyimləri, yayda istifadə olunan baş geyimləri, corablar, cib dəsmalları, şarflar və digər oxşar mallar;

5.2.2. **ikinci qat geyim və mallar** - insan dərisi ilə məhdud təmasda olan mallar, habelə donlar, bluzlar, köynəklər, şalvarlar, ətəklər, astarsız kostyumlar, sviterlər, cemperlər (yaxalıqsız toxunma kofta), pulover (yaxalıqsız və düyməsiz toxunma yun köynək), baş geyimləri (yay papaqları istisna olmaqla), əlcəklər və təkbarmaq əlcəklər, müxtəlif növ qış corabları və digər oxşar mallar;

5.2.3. **üçüncü qat geyim və mallar** – geyimlər üzərindən geyinmək üçün nəzərdə tutulan mallar, habelə paltolar, qısa paltolar, gödəkcələr, plaşlar, astarlı kostyumlar və digər oxşar mallar.

5.3. Tekstil materialları, onlardan hazırlanmış mallar, geyimlər, bioloji və kimyəvi təhlükəsizlik göstəriciləri ilə xarakterizə olunan toxuculuq-qalantereya malları Texniki rəqlamentin 2 nömrəli əlavəsində qeyd olunan tələblərə uyğun olmalı və həmin mallardan zərərli kimyəvi maddələrin (miqrasiya göstəricilərinin) atılması Texniki rəqlamentin 2 və 3 nömrəli əlavələrində qeyd olunan normalardan artıq olmamalıdır.

5.3.1. Nəzarət olunan maddələrin siyahısı materialın kimyəvi tərkibindən və malın növündən asılı olaraq aşağıdakı şəkildə müəyyən edilir:

1. tekstil materiallarında, onlardan hazırlanmış mallarda, birinci və ikinci qat geyimlərdə - *su mühitində*;

2. tekstil materiallarında, onlardan hazırlanmış mallarda, üçüncü qat geyimlərdə, toxuculuq və qalantereya mallarında - *hava və ya su mühitində*.

5.4. Tekstil materiallarında, onlardan hazırlanmış mallarda, birinci və ikinci qat geyimlərdə, toxuculuq və qalantereya mallarında istehsal prosesində tekstil köməkçi maddələrin istifadəsi ilə əlaqədar mövcud olan uçucu kimyəvi zərərli maddələrin miqdarı müəyyən edilir. Uçucu kimyəvi maddələrin atılması Texniki rəqlamentin 4 nömrəli əlavəsində qeyd olunan normalardan artıq olmamalıdır.

5.5. Birinci qat geyim və mallar üçün tekstil materiallarının rənginin davamlılığı, yuyulmağa və tərə qarışı 4 baldan, quru sürtünməyə qarşı isə 3 baldan az olmamalıdır.

5.6. Üzgüçülük geyimləri və oxşar mallar üçün tekstil materiallarının yuyulma, tər və dəniz suyuna qarşı rəng davamlılığı 4 baldan az olmamalıdır.

5.7. Astarlar üçün toxuculuq materiallarının yuyulma, tərləmə və quru sürtünməyə qarşı rəng davamlılığı 4 baldan az olmamalıdır.

5.8. İkinci və üçüncü qat geyim və mallar üçün tekstil materiallarının yuyulma, tər, quru sürtünmə və distillə edilmiş suya qarşı rəng davamlılığı normalaşdırılmış təsir növlərindən asılı olaraq 3 baldan az olmamalıdır.

5.9. Təbii tünd boylarla boyanmış tünd rəngli cins parçalar üçün rəngin 1 bal azaldılmasına icazə verilir.

5.10. Rəng davamlılığının təyin edilməsi zamanı yalnız ağ (bitişik) materialın rənglənməsi qiymətləndirilir.

6. Ayaqqabı, dəri, süni dəri və dəri-qalantereya mallarının təhlükəsizliyinə dair tələblər

6.1. Ayaqqabılar mexaniki, bioloji və kimyəvi təhlükəsizlik göstəriciləri ilə xarakterizə edilir.

6.2. Ayaqqabıların mexaniki və bioloji təhlükəsizliyi Texniki rəqlamentin 5 nömrəli əlavəsində, kimyəvi təhlükəsizliyi isə Texniki rəqlamentin 3 və 8 nömrəli əlavələrində göstərilən normalara uyğun olmalıdır.

6.3. Ayaqqabıların mexaniki təhlükəsizlik göstəriciləri aşağıdakı xüsusiyyətlərlə müəyyən edilir:

6.3.1. ayaqqabının altlığının və dib hissələrinin bərkidilməsinin möhkəmliyi;

6.3.2. dabanın bərkidilmə möhkəmliyi;

6.3.3. altlığın təkrar əyilməyə dayanıqlılığı;

6.3.4. altlığın zərbəyə davamlılığı.

6.4. Ayaqqabıların bioloji təhlükəsizlik göstəriciləri aşağıdakı xüsusiyyətlərlə müəyyən edilir:

6.4.1. ayaqqabının elastikliyi;

6.4.2. ayaqqabının suya davamlılığı.

6.5. Ayaqqabıların kimyəvi təhlükəsizlik göstəriciləri aşağıdakı xüsusiyyətlərlə müəyyən edilir:

6.5.1. ev, yay və çimərlik ayaqqabılarından, habelə insan dərisi ilə təmasda olan materiallardan (ayaqqabıların daxili səthi) zərərli maddələrin miqrasiyasına nəzarət su mühitində, digər növ ayaqqabı və materiallarda isə hava mühitində həyata keçirilməli;

6.5.2. qış ayaqqabıların poliuretan altlıqlarının qaçış səthi sürüşmənin qarşısını almaq üçün dilikli (kələ-kötür) olmalı;

6.5.3. keçəli ayaqqabılarda sərbəst sulfat turşusunun (su ekstraktı ilə) kütlə payı 0,7 faizdən çox olmamalı.

6.6. Dəri mallarının təhlükəsizliyi aşağıdakılarla xarakterizə olunur:

6.6.1. mexaniki göstəricilər – tutacaqların, çiyin qayıqlarının və malın gövdəsinin yükdəşiyən tikişlərinin bərkidilmə möhkəmliyi;

6.6.2. kimyəvi göstəricilər – model hava mühitinə zərərli kimyəvi maddələrin buraxılması;

6.6.3. bioloji göstəricilər – malın rənginin quru və nəm sürtünməyə davamlılığı.

6.7. Dəri malların mexaniki və bioloji təhlükəsizlik göstəriciləri Texniki rəqlamentin 6 nömrəli əlavəsində müəyyən edilmiş tələblərə cavab verməlidir.

6.8. Dəri malların istehsalında istifadə olunan materiallardan zərərli maddələrin buraxılmasına dair normalar Texniki rəqlamentin 7 və 8 nömrəli əlavələri ilə müəyyən edilmiş tələblərə uyğun olmalıdır.

6.9. Dəri malların materiallarından zərərli maddələrin atılmasına nəzarət hava mühitində həyata keçirilir.

6.10. Dərilər Texniki rəqlamentin 8 nömrəli əlavəsi ilə müəyyən edilmiş kimyəvi və bioloji təhlükəsizlik tələblərinə uyğun olmalıdır.

6.10.1. süni dəri Texniki rəqlamentin 3 nömrəli əlavəsində müəyyən edilmiş kimyəvi təhlükəsizlik tələblərinə və 8 nömrəli əlavəsində müəyyən edilmiş bioloji təhlükəsizlik tələblərinə uyğun olmalıdır.

6.11. Dəridən, xəzdən, aşılınmış xəz dərilərindən hazırlanmış geyim və malların təhlükəsizliyi Texniki rəqlamentin 8 nömrəli əlavəsində qeyd edilən kimyəvi və bioloji göstəricilərə uyğun olmalıdır.

6.12. Xəzdən və dəridən hazırlanan geyim və mallarda istifadə olunan tekstil materialları onlara tətbiq olunan təhlükəsizlik tələblərinə uyğun olmalıdır.

7. Üzlüklərə və maşın istehsalı xalça mallarına, keçə, fetr, toxunmamış materiallar və bu materiallardan hazırlanmış hazır mallara dair təhlükəsizlik tələbləri

7.1. Üzlüklərə və maşın istehsalı xalça mallarına, keçə, fetr, toxunmamış materiallar və bu materiallardan hazırlanmış hazır mallar aşağıdakı tələblərə uyğun olmalıdır:

7.1.2. antiseptik maldan emal sonrası kif qoxusu gəlməməlidir;

7.1.3. malın səthində elektrostatik sahənin gərginlik səviyyəsi və sərbəst formaldehidin tərkibi Texniki rəqlamentin 2 nömrəli əlavəsində qeyd olunan tələblərə uyğun olmalıdır;

7.1.4. rəng sabitliyi 3 baldan az olmamalıdır;

7.1.5. keçə malları üçün sulu ekstrakt da sərbəst sulfat turşusunun kütlə payı 0,7% - dən çox olmamalıdır;

7.1.6. kimyəvi təhlükəsizlik tələbləri Texniki rəqlamentin 3 nömrəli əlavəsində qeyd olunan tələblərə uyğun olmalıdır;

7.1.7. zərərli maddələrin miqrasiyasına nəzarət hava və ya su mühitində həyata keçirilməlidir.

8. Malların etikətlənməsinə dair tələblər

8.1. Malın etikətlənməsi etibarlı, oxunaqlı, yoxlama və eyniləşdirmə üçün əlçatan olmalıdır.

8.2. Etikətlənmə birbaşa mala, etiketə, mala yapışdırmaqla və ya mal etiketinə, malın qablaşdırılmasına, mal qrupunun qablaşdırılmasına və ya mal əlavəsinə tətbiq edilir.

8.3. Malın etikətlənməsində aşağıdakı məlumatlar göstərilməlidir:

8.3.1. malın adı;

8.3.2. malın mənşə ölkəsinin adı;

8.3.3. istehsalçının, satıcının və ya istehsalçının səlahiyyətli nümayəndəsinin adı;

8.3.4. istehsalçının, satıcının və ya istehsalçının səlahiyyətli nümayəndəsinin hüquqi ünvanı;

8.3.5. malın ölçüsü;

8.3.6. xammalın tərkibi;

8.3.7. əmtəə nişanı (olduqda);

8.3.8. istehsalçının öhdəliklərinin zəmanəti (zəruri olduqda);

8.3.9. istehsal tarixi (ay, il);

8.3.10. mal partiyasının nömrəsi (zəruri olduqda).

8.4. Yüngül sənaye mallarının növündən və təyinatından asılı olaraq etikətlənmədə əlavə olaraq aşağıdakı məlumatlar əks olunmalıdır:

8.4.1. **Tekstil materiallarından hazırlanmış geyim və mallar** üçün əlavə məlumatda aşağıdakılar göstərilməlidir:

1. malın üst və astarının materialında təbii və kimyəvi xammalın növü və kütlə payı (faiz nisbəti). Faktiki xammal tərkibinin kənarlaşması 5 %-dən çox olmamalıdır;

2. model;

3. mala qulluq etmə simvolları;

4. istifadə zamanı mala qulluq etmə barədə təlimat (zəruri olduqda).

8.4.2. **Trikotaj və tekstil parçalar, onlardan hazırlanmış fərdi mallar, xalçalar, ədyallar, örtüklər, pərdələr** üçün əlavə məlumatlarda aşağıdakılar göstərilməlidir:

1. xammalın növü və kütlə payı (faizlə) (xalçalar və onlardan hazırlanan mallar üçün xov səthi). Xammalın faiz göstəricisi +/- 5 % aralığında normativ dəyər şəklində göstərilir (toxunmamış materiallar istisna olmaqla);

2. normalaşdırılmış rütubətdə parçanın bir hissəsinin kütləsi (trikotaj parçalar üçün);

3. rəng sabitliyi (trikotaj və tekstil parçalar üçün);

4. işlənmə növü (olduqda);

5. mala qulluq etmə simvolları.

8.4.3. **Ayaqqabılar üçün** əlavə məlumatda aşağıdakılar göstərilməlidir:

1. malın modeli və (və ya) artikulu (malın etikətində onun modelinin, növünün hərflər və ya rəqəmlə göstərilməsi);

2. ayaqqabının üst hissəsinin, astarının və alt hissəsinin hazırlanması üçün istifadə olunan materialın növü;

3. ayaqqabılara qulluq etmə barədə təlimatlar (zəruri olduqda).

8.4.4. **Xəzdən hazırlanan geyim və mallar üçün** əlavə məlumatda aşağıdakılar göstərilməlidir:

1. xəzin növü və emal növü (boyanmış və ya boyanmamış);

2. mala qulluq etmə simvolları;

3. istismar zamanı mala qulluq etmə üçün təlimatlar (zəruri olduqda).

8.4.5. **Dəri-qalantereya malları üçün** əlavə məlumatda aşağıdakılar göstərilməlidir:

1. üst materialın adı;

2. modeli;

3. istismar təlimatları (zəruri olduqda).

8.4.6. **Dəri üçün** əlavə məlumatda aşağıdakılar göstərilməlidir:

1. dərinin sahəsi və ya kütləsi;

2. qalınlıq (zəruri olduqda);

3. çeşid.

8.4.7. **Xəz dərilər üçün** əlavə məlumatda aşağıdakılar göstərilməlidir:

1. xəz növü;
2. emal növü;
3. çeşid, marka;
4. sahə və ya ölçü.

8.5. Müvafiq təsdiqedic məlumatlar olmadan “ekoloji cəhətdən təmiz”, “ortopedik” və digər oxşar təlimatların istifadəsinə yol verilmir.

9. Təhlükəsizlik tələblərinə uyğunluğun təmin olunması

9.1. Yüngül sənaye mallarının bu Texniki rəqlamentin tələblərinə uyğunluğu birbaşa onun təhlükəsizlik tələblərini və ya istinad standartlarının tələblərini yerinə yetirməklə təmin edilir. İstinad standartlarının tələblərinə könüllü olaraq əməl olunması Texniki rəqlamentin təhlükəsizlik tələblərinə uyğunluq prezumpsiyasına əsas verir.

9.2. Yüngül sənaye mallarının sınaq (tədqiq) metodları bu Texniki rəqlamentin təhlükəsizlik tələbləri və malın uyğunluğunun qiymətləndirilməsi prosedurlarının həyata keçirilməsi üçün zəruri olan nümunələrin götürülməsi qaydalarını özündə ehtiva edən standartlaşdırma sahəsində sənədlərdə göstərilir.

10. Yüngül sənaye mallarının texniki rəqlamentin təhlükəsizlik tələblərinə uyğunluğunun qiymətləndirilməsi

10.1. Yüngül sənaye malları istehlak bazarında dövriyyəyə buraxılmazdan əvvəl uyğunluq bəyannaməsi və ya sertifikatlaşdırma üsulu ilə Texniki rəqlamentin tələblərinə uyğunluğuna dair uyğunluğun qiymətləndirilməsi prosedurundan keçməlidir.

10.1.1. Uyğunluğun qiymətləndirilməsində ərizəçi müəyyən edilmiş qaydada qeydiyyatdan keçmiş hüquqi və ya fiziki şəxs (və ya onun səlahiyyətli nümayəndəsi) və ya satıcı (təchizatçı) olan fərdi sahibkar ola bilər.

10.2. Uyğunluğu təsdiqləmək üçün mallar eyniləşdirilməlidir. Yüngül sənaye mallarının eyniləşdirilməsini həyata keçirir:

10.2.1. yüngül sənaye mallarının Texniki rəqlamentin tələblərinə uyğunluğunu bəyan edən və dövriyyəyə buraxan istehsalçı, onun səlahiyyətli nümayəndəsi, satıcı (təchizatçı) tərəfindən səlahiyyət verilmiş şəxs;

10.2.2. sertifikatlaşdırılmalı olan yüngül sənaye mallarının Texniki rəqlamentin tələblərinə uyğunluğunu təsdiq edən sertifikatlaşdırılmanı aparan qurum.

10.3. Yüngül sənaye mallarının eyniləşdirilməsini həyata keçirmək üçün orqanoleptik və (və ya) instrumental metodlardan istifadə olunur:

10.3.1. orqanoleptik metod yüngül sənaye mallarının adı və növü (təyinatı), habelə onun xarakterik xüsusiyyətlərinin malın növünü (təyinatını) müəyyən edən xüsusiyyətlərə və sənədlər toplusuna uyğunluğu vasitəsilə həyata keçirilir;

10.3.2. Orqanoleptik metodla eyniləşdirmə yolu ilə mal haqqında etibarlı məlumat əldə etmək mümkün olmadıqda instrumental metoddan istifadə edilir. Instrumental metodla eyniləşdirmə zamanı yüngül sənaye mallarının sınaqları Texniki rəqlamentin təhlükəsizlik tələbləri və malın uyğunluğunun qiymətləndirilməsi prosedurlarının həyata

keçirilməsi üçün zəruri olan tədqiq (sınaq) üsullarını, nümunələrin götürülməsi qaydalarını özündə ehtiva edən standartlaşdırma sahəsində sənədlərə uyğun həyata keçirilir.

10.4. Yüngül sənaye mallarının Texniki rəqlamentin tələblərinə uyğunluğunun bəyan edilməsi 1 nömrəli cədvəldə göstərilən sxemlər əsasında həyata keçirilir.

10.4.1. 3b, 4b və 6b uyğunluq bəyannaməsi sxemlərinin tətbiq edildiyi mal qrupları aşağıdakılardır:

1. 2-ci və 3-cü qat geyim və mallar;
2. trikotaj parçalar;
3. kətan, geyim və dəsmallıq parçalar və materiallar;
4. dəri və xəzdən hazırlanmış geyim və mallar;
5. 2-ci qat corab malları;
6. baş geyimləri (papaqlar);
7. keçəli ayaqqabılar istisna olmaqla ayaqqabılar;
8. xalçalar və maşın istehsalı olan mallar;
9. masa və mətbəx dəstləri, cib dəsmalları;
10. dəsmallar, hamam dəsmalları;
11. dəsmallıq-şarf malları.

10.4.2. 1b və 2b sxemləri 3b,4b və 6b sxemlərinə aid olunan və sertifikatlaşdırılmalı olan mal növlərinə daxil olmayan mallara tətbiq edilir.

10.4.3. Uyğunluğun bəyan edilməsi məqsədilə sınaqlar aparılır:

1. təsərrüfat subyektinin seçimi ilə: istehsalçının öz sınaq laboratoriyalarında və ya akkreditasiya edilmiş sınaq laboratoriyalarında (1b və 2b sxemləri üçün);
2. akkreditasiya edilmiş sınaq laboratoriyalarında (3b, 4b və 6b sxemləri üçün).

10.5. Yüngül sənaye mallarının uyğunluğu bəyan edilərkən istehsalçı (istehsalçının səlahiyyətli nümayəndəsi), satıcı (təchizatçı) malların Texniki rəqlamentin tələblərinə uyğunluğunu təsdiq edən aşağıdakı sənədlər toplusunu uyğunluğu qiymətləndirən quruma təqdim etməlidir:

10.5.1. ərizəçi hüquqi şəxs, xarici hüquqi şəxsin filialı və yaxud nümayəndəliyi olduqda, hüquqi şəxslərin dövlət reyestrindən çıxarışın surəti;

10.5.2. ərizəçi fiziki şəxs olduqda, şəxsiyyət vəsiqəsinin surəti;

10.5.3. ərizəçinin vergi ödəyicisi kimi uçota alınması haqqında şəhadətnamənin surəti;

10.5.4. texniki rəqlamentin tələblərinə uyğunluğu təsdiq edən yüngül sənaye mallarının (malın standart nümunəsinin) nümunələrinin sınaq protokolları (qüvvədə olma müddəti 3 (üç) ildən çox olmayaraq) və ya hazır malların təhlükəsizlik tələblərinə uyğunluğu həmin malın material və ya hissələrinin təhlükəsizlik tələblərinə uyğunluq ilə təsdiq edildikdə, belə material və ya hissələrin sınaq protokolları; Uyğunluq bəyannamə sxemindən asılı olaraq sınaq ərizəçinin seçimi ilə istehsalçının öz sınaq laboratoriyasında və ya akkreditasiya edilmiş sınaq laboratoriyasında (1b, 2b sxemləri üçün) və ya akkreditasiya edilmiş sınaq laboratoriyasında (3b, 4b, 6b sxemləri üçün) həyata keçirilir;

10.5.5. idarəetmə sisteminin uyğunluq sertifikatının surəti (6b sxemi üçün);

10.5.6. istismar sənədləri, texniki və konstruktor sənədləri, xammal, materiallar və komponentlər haqqında məlumatlar (olduqda);

10.5.7. yüngül sənaye mallarının mənşəyini təsdiq edən sənədlərin surətləri və mali müşayiət edən sənədlər (mal partiyası üçün) (2b, 4b sxemləri üçün);

10.5.8. müqavilə (təchizat müqaviləsi) və göndərmə sənədləri (partiyalı mallar üçün) (2d və 4d sxemləri);

10.5.9. Texniki rəqlamentin 10.2-ci yarım bəndinə uyğun olaraq həyata keçirilən eyniləşdirmə.

10.6. Mal nümunələrinin sınaq protokolunda aşağıdakılar göstərilir:

10.6.1. sınaq laboratoriyasının daxili qaydalarına uyğun olaraq protokolun qeydiyyatata alınma tarixi və nömrəsi;

10.6.2. sınaq laboratoriyasının adı və ya akkreditasiya edilmiş sınaq laboratoriyasının adı və qeydiyyat nömrəsi (bəyannamə sxemindən asılı olaraq);

10.6.3. sınaq avadanlıqlarının siyahısı;

10.6.4. sınağın həyata keçirilmə şərtləri;

10.6.5. malın adı;

10.6.6. malın xassələrinin yoxlanılmış göstəricilərinin adı və faktiki mahiyyəti;

10.6.7. tətbiq edilən sınaq metodları üçün normativ sənədlərin nömrələri və adları.

10.7. İstehsalçı aşağıdakıları həyata keçirir:

10.7.1. istehsala nəzarəti həyata keçirir və istehsal prosesinin yüngül sənaye mallarının Texniki rəqlamentin tələblərinə uyğunluğunun təmin edilməsi məqsədilə bütün zəruri tədbirləri görür;

10.7.2. istehsal prosesinin və idarəetmə sisteminin stabil funksionallığının yüngül sənaye mallarının Texniki rəqlamentin tələblərinə uyğunluğunu təmin etməsi üçün bütün zəruri tədbirləri görür.

10.8. İstehsalçı yüngül sənaye mallarının Texniki rəqlamentin tələblərinə uyğunluğunu yazılı bəyan edir və mallara uyğunluq nişanı tətbiq edir. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2021-ci il 17 iyul tarixli 215 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Uyğunluq sertifikatlarının və uyğunluq bəyannamələrinin reyestrinin aparılması Qaydası"na uyğun olaraq tərtib olunan uyğunluq bəyannaməsinin reyestri aparılır.

10.9. Seriyalı istehsal olunan yüngül sənaye malları üçün uyğunluq bəyannaməsinin etibarlılıq müddəti 5 (beş) il, partiyalı yüngül sənaye malları üçün uyğunluq bəyannaməsinin etibarlılıq müddəti müəyyən edilmir.

10.10. Təsərrüfat subyektinin öz istəyi ilə 1b və 2b bəyannamə sxemləri, 3b, 4b və 6b bəyannamə sxemləri Texniki rəqlamentin 2 nömrəli cədvəlində qeyd olunan sertifikatlaşdırma sxemləri ilə əvəz edilə bilər.

10.11. Təsərrüfat subyektinin öz istəyi ilə 3b, 4b və 6b bəyannamə sxemləri əvəzinə uyğunluq bəyannaməsi sertifikatlaşdırma ilə əvəz edilə bilər.

10.12. Yüngül sənaye mallarının Texniki rəqlamentin tələblərinə uyğunluğunun sertifikatlaşdırılma üsulu ilə təsdiq olunması Texniki rəqlamentin 2 nömrəli cədvəlində qeyd olunan sertifikatlaşdırma sxemlərinə uyğun aparılır və aşağıda qeyd olunan mal qruplarına şamil olunur:

10.12.1. alt paltar, korset və çimərlik malları və digər oxşar mallar;

10.12.2. yataq dəstləri;

10.12.3. birinci qat corab malları.

10.13. Yüngül sənaye mallarının sertifikatlaşdırılmasını Azərbaycan Respublikası qanunvericiliyinə uyğun olaraq sertifikatlaşdırmanı aparın qurumlar və sınaq laboratoriyaları həyata keçirir (bundan sonra "uyğunluğu qiymətləndirən qurumlar").

10.14. Yüngül sənaye mallarının sertifikatlaşdırılması məqsədi ilə aparılan sınaqlar Azərbaycan Respublikası qanunvericiliyi ilə akkreditasiya edilmiş sınaq laboratoriyaları tərəfindən həyata keçirilir.

10.15. Yüngül sənaye mallarının sertifikatlaşdırılması üçün istehsalçı (onun səlahiyyətli nümayəndəsi), satıcı (təchizatçı) malların Texniki rəqlamentin tələblərinə uyğunluğunu təsdiq edən aşağıdakı sənədlər toplusunu sertifikatlaşdırma orqanına təqdim etməlidir:

10.15.1. Texniki rəqlamentin təhlükəsizlik göstəricilərinə uyğunluğu təsdiq edən mal nümunələrinin (malın standart nümunəsinin) sınaq protokolları (qüvvədə olma müddəti 3 (üç) ildən çox olmayaraq) (olduqda);

10.15.2. malın istehsalı zamanı istifadə edilmiş materialların və komponentlərin sınaq protokolları (olduqda);

10.15.3. istismar, texniki və konstruktor sənədləri, xammal, materiallar və komponentlər haqqında məlumatlar (olduqda);

10.15.4. yüngül sənaye malları üçün keyfiyyəti idarəetmə sisteminin uyğunluq sertifikatının surəti (2s sertifikatlaşdırma sxemi üçün);

10.15.5. yüngül sənaye mallarının mənşəyini təsdiq edən sənədlərin surətlərini və malı müşayiət edən sənədləri (mal partiyası üçün) (3s sertifikatlaşdırma sxemi üçün);

10.15.6. təsərrüfat subyektinin öz istəyi ilə təqdim olunan malın təhlükəsizliyini təsdiq edən digər sənədlər.

10.16. Mal nümunələri üçün (malın standart nümunəsi üçün) sınaq protokollarında aşağıdakı məlumatlar göstərilməlidir:

10.16.1. sınaq laboratoriyasının daxili qaydalarına uyğun olaraq protokolun qeydiyyatına alınma tarixi və nömrəsi;

10.16.2. akkreditasiya edilmiş sınaq laboratoriyasının adı və qeydiyyat nömrəsi;

10.16.3. sınaq avadanlıqlarının siyahısı;

10.16.4. sınağın aparılması şərtləri;

10.16.5. malın adı;

10.16.6. malın xassələrinin yoxlanılmış göstəricilərinin adı və faktiki mahiyyəti;

10.16.7. tətbiq edilən sınaq metodları üçün normativ sənədlərin nömrələri və adları.

10.17. İstehsalçı istehsal prosesinin sabitliyini və istehsal olunan malların Texniki rəqlamentin tələblərinə uyğunluğunu təmin etmək məqsədilə (1s sertifikatlaşdırma sxemi), habelə idarəetmə sisteminin sabitliyini təmin etmək üçün (2s sertifikatlaşdırma sxemi) bütün zəruri tədbirləri görür.

10.18. Uyğunluğu qiymətləndirən qurumlar aşağıdakıları həyata keçirir:

10.18.1. Texniki rəqlamentin 10.2-ci yarımbəndinə uyğun olaraq eyniləşdirməni həyata keçirir;

10.18.2. nümunələri götürür və onların Texniki rəqlamentin tələblərinə uyğun olaraq sınağının aparılmasını təşkil edir;

10.18.3. istehsal obyektinə baxışı həyata keçirir (1s sertifikatlaşdırma sxemi);

10.18.4. aparılmış sınaq nəticələrinə və istehsal obyektinə baxış nəticələrinə (1s sertifikatlaşdırma sxemi) əsasən uyğunluq sertifikatının verilməsi mümkünlüyü barədə qərar qəbul edir;

10.18.5. qanunvericiliyin tələblərinə uyğun olaraq uyğunluq sertifikatı verir.

10.19. Seriyalı istehsal olunan yüngül sənaye mallarının uyğunluq sertifikatının etibarlılıq müddəti 5 (beş) il, partiyalı mallar üçün isə uyğunluq sertifikatının etibarlılıq müddəti müəyyən edilmir.

10.20. İstehsalçı (onun səlahiyyətli nümayəndəsi), satıcı (təchizatçı) aşağıdakıları həyata keçirir:

10.20.1. malların istehlak bazarlarında uyğunluq nişanı ilə təmin olunmasını həyata keçirir;

10.20.2. uyğunluğun qiymətləndirilməsi prosedurları başa çatdıqdan sonra yüngül sənaye malları üçün aşağıda qeyd olunan sənədləri sənədlər toplusuna daxil edir:

1. sınaq protokolları;
2. istehsal obyektinə baxışın nəticələri (1s sertifikatlaşdırma sxemi);
3. uyğunluq sertifikatı.

10.21. Uyğunluğu qiymətləndirən qurumlar sertifikatlaşdırılmış yüngül sənaye mallarının akkreditasiya edilmiş sınaq laboratoriyasında tədqiqi (sınağı) və (və ya) istehsal obyektinə baxışın həyata keçirilməsi vasitəsilə dövri qiymətləndirməni həyata keçirir.

10.21.1. akkreditasiya edilmiş sınaq laboratoriyası dövri qiymətləndirmə üçün təqdim edilmiş mal nümunələrinin sınağını (tədqiqini) həyata keçirir və sınaq protokolunu tərtib edir;

10.21.2. dövri qiymətləndirmə ildə 1 (bir) dəfə həyata keçirilir.

10.22. Yüngül sənaye malları üçün sənədlər toplusu Azərbaycan Respublikası ərazisində aşağıdakı müddət ərzində saxlanmalıdır:

10.22.1. seriyalı istehsal olunan mallar üçün - istehsalçının (istehsalçının səlahiyyətli nümayəndəsi) tərəfindən yüngül sənaye mallarının istehsaldan çıxarılması (dayandırılması) tarixindən ən azı 5 (beş) il müddətində;

10.22.2. partiyalı istehsal olunan mallar üçün - satıcıdan (təchizatçıdan), istehsalçıdan (istehsalçının səlahiyyətli nümayəndəsi) partiyadan sonuncu malın realizə olunduğu tarixdən ən azı 5 (beş) il müddətində və dövlət nəzarəti orqanlarının tələbi ilə onlara təqdim edilir.

Cədvəl №1

Uyğunluq bəyannamə sxemləri

Sxem №	Sxemlərin elementləri			Tətbiq etmə	Uyğunluğu təsdiq edən sənəd
	Malın sınağı, növün tədqiqi	İstehsalın qiymətləndirilməsi	İstehsal nəzarəti		
1b	Mal nümunəsinin sınaqdan keçirilməsi ərizəçi tərəfindən həyata keçirilir	-	İstehsal nəzarəti istehsalçı tərəfindən həyata keçirilir	Seriyalı istehsal olunan mallar üçün Ərizəçi – Azərbaycan Respublikası ərazisində istehsalçı və ya xarici	Seriyalı istehsal olunan mallar üçün uyğunluq bəyannaməsi

				istehsalçının səlahiyyətli nümayəndəsi	
2b	Partiyalı malların sınaqdan keçirilməsi ərizəçi tərəfindən həyata keçirilir	-	-	Partiyalı mallar üçün Ərizəçi – Azərbaycan Respublikası ərazisində istehsalçı, idxalçı, satıcı (təchizatçı) və ya xarici istehsalçının səlahiyyətli nümayəndəsi	Partiyalı mallar üçün uyğunluq bəyannaməsi
3b	Akkreditasiya edilmiş sınaq laboratoriyaları nda mal nümunələrinin sınağı	-	İstehsal nəzarəti istehsalçı tərəfindən həyata keçirilir	Seriyalı istehsal olunan mallar üçün Ərizəçi – Azərbaycan Respublikası ərazisində istehsalçı və ya xarici istehsalçının səlahiyyətli nümayəndəsi	Seriyalı istehsal olunan mallar üçün uyğunluq bəyannaməsi
4b	Partiyalı malların akkreditasiya edilmiş sınaq laboratoriyaları nda mal nümunələrinin sınağı	-	-	Partiyalı mallar üçün Ərizəçi – Azərbaycan Respublikası ərazisində istehsalçı, idxalçı, satıcı (təchizatçı) və ya xarici istehsalçının səlahiyyətli nümayəndəsi	Partiyalı istehsal olunan mallar üçün uyğunluq bəyannaməsi
6b	Mal nümunələrinin akkreditasiya edilmiş sınaq laboratoriyaları nda mal nümunələrinin sınağı	İdarəetmə sisteminin sertifikatlaşdırılması aparən qurumlar tərəfindən idarəetmə sisteminin sertifikatlaşdırılması və dövri	İstehsal nəzarəti istehsalçı tərəfindən həyata keçirilir	Seriyalı istehsal olunan mallar üçün Ərizəçi – Azərbaycan Respublikası ərazisində istehsalçı və ya xarici istehsalçının səlahiyyətli nümayəndəsi	Seriyalı istehsal olunan mallar üçün uyğunluq bəyannaməsi

		qiymətləndir mə			
--	--	--------------------	--	--	--

Cədvəl №2

Sertifikatlaşdırılma sxemləri

Sxemin nömrəsi	Sxemlərin elementləri			Tətbiq etmə	Uyğunluğu təsdiq edən sənəd
	Malın sınağı	İstehsalın qiymətləndirilməsi	Dövri qiymətləndirmə		
1s	Mal nümunəsinin sınağı	İstehsal obyektinə baxış	Mal nümunəsinin sınağı və (və ya) istehsal obyektinə baxış	Seriyalı istehsal olunan mallar üçün Ərizəçi – istehsalçı, onun səlahiyyətli nümayəndəsi	Seriyalı buraxılan malın uyğunluq sertifikatı
2s	Mal nümunəsinin sınağı	İdarəetmə sisteminin sertifikatlaşdırılması	Mal nümunələrinin sınağı və idarəetmə sistemində nəzarət		
3s	Mal nümunəsinin sınağı	-	-	Partiyalı mallar üçün Ərizəçi - satıcı (təchizatçı), istehsalçı, o cümlədən əcnəbi	Partiyalı mal üçün uyğunluq sertifikatı

11. Malların uyğunluq nişanı ilə nişanlanması

11.1. Texniki rəqlamentin tələblərinə uyğun olan və uyğunluğun qiymətləndirilməsi prosedurlarına uyğun olaraq uyğunluğu qiymətləndirilən mallar Azərbaycan Respublikası

Nazirlər Kabinetinin 2021-ci il 17 iyul tarixli 216 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Uyğunluq nişanının forması, uyğunluq nişanından istifadə və verilməsi Qaydaları"na uyğun olaraq uyğunluq nişanı ilə nişanlanmalıdır.

11.2. Malların uyğunluq nişanı ilə nişanlanması istehlak bazarına dövriyyəyə buraxılmazdan əvvəl həyata keçirilir.

11.3. Mallara uyğunluq nişanı dəqiq və aydın təsviri təmin edən istənilən şəkildə vurula bilər. Yüngül sənaye mallarına uyğunluq nişanı ona tətbiq olunan bütün texniki rəqlamentlərin tələblərinə uyğun olduqda vurulur.

11.4. Uyğunluq nişanı birbaşa mala, bu mümkün olmadıqda qablaşdırmaya, içliyə, etiketə tətbiq oluna və ya mala əlavə edilmiş sənədlərə daxil edilə bilər.

12. Yekun müddəalar

12.1. Texniki rəqlamentin tələblərini pozan şəxslər Azərbaycan Respublikasının Azərbaycan Respublikasının Cinayət və İnzibati Xətalər məcəllələrinə uyğun məsuliyyət daşıyırlar.

12.2. İstehlak bazarlarında Texniki rəqlamentin tələblərinə uyğun olmayan mallara qarşı nəzarət tədbirləri İqtisadiyyat Nazirliyi tərəfindən aparılır.

12.3. Texniki rəqlament dərc olunduğu gündən 6 (altı) ay sonra qüvvəyə minir.

Texniki reqlamentlə əhatə olunan malların siyahısı

Mal qruplarının adı	Malın adı
1	2
Tekstil materialları: <ul style="list-style-type: none"> - dəyişək - dəsmallıq - geyim - ayaqqabı - bəzək - mebel - süni xəz və xovlu parçalar	<p>yataq, alt, masa örtüyü, alt paltar, korset və çimərlik malları üçün</p> <p>hamar, jakkard, vafli, sədbək dəsmallar, döşəkağıllar (çimmə) üçün</p> <p>plaşlıq və gödəkcəlik, paltoluq, kostyumluq, paltarlıq-kostyumluq, paltarlıq, bluz, köynək, dəsmallıq və astarlıq</p> <p>ayaqqabıların üst və astarları üçün</p> <p>qardinalar, portyerlər, ştorlar, örtüklər, süfrələr, yastıq örtükləri, ayaqaltılar, şezlonqlar üçün</p> <p>mebel, döşək, çexolluq üzülkləri</p> <p>üst mallar, yaxalıqlar, bəzəklər, astarlar, baş geyimlər, dekorativ təyinatlı yorğanlar</p>
Tikiş və trikotaj geyim və mallar: <ul style="list-style-type: none"> - Üst mallar - corab malları	<p>jaketlər, cemperlər, gödəkcələr, jiletlər, kostyumlar, bluzlar, yubkalar, paltarlar, sarafanlar, şortlar, komplektlər, xələtlər, şalvarlar, reyтуzlar, kombinezonlar, kostyumlar və atletik şalvarlar (idman komandalarının təchiz edilməsi üçün nəzərdə tutulanlar istisna olmaqla) və digər oxşar mallar</p> <p>kolqotqalar, uzunboğaz corablar, yarım uzunboğaz corablar, getrlər, corablar, leqqinslər, uzun corablar, qısa corablar və digər analoji mallar (paylanmış təzyiqli sıxılma corabları istisna olmaqla (tibb təyinatlı mallar)</p>

<ul style="list-style-type: none"> - əlcək malları - yaylıq-şarf malları - üst paltarları - üst köynəkləri - kostyum malları - paltarlıq malları - məişət paltarları - dəyişək malları - korset malları - yataq ləvazimatları - baş geyimləri 	<p>əlcəklər, təkbarmaq əlcəklər və digər oxşar mallar</p> <p>şarflar, yaylıqlar, ləçəklər</p> <p>paltolar, yarımaltolar, plaşlar, gödəkcələr, idman gödəkcələr (şalvarlar, kostyumlar), kombinezonlar yarımcombinezonlar və digər oxşar mallar</p> <p>üst köynəkləri</p> <p>kostyumlar, pencəklər, jaketlər, yubkalar, jiletlər, pencək tipli gödəkçələr, şalvarlar, şortlar və digər oxşar mallar</p> <p>paltarlar (o cümlədən sarafanlar, xələtlər), yubkalar, bluzlar, jiletlər, önlüklər, şalvar komplektləri və digər oxşar mallar</p> <p>xələtlər, kostyumlar və digər oxşar mallar</p> <p>alt dəyişəyi (çimmə və məişət xələtləri istisna olmaqla), yataq dəyişəyi, yataq və süfrə ağları, çimmə dəsmalları və döşəkağılları, burun dəsmalları, çimmə malları və digər oxşar mallar</p> <p>büstqalterlər, korsetlər və digər oxşar mallar</p> <p>ədyallar, yastıqlar və digər analogi mallar (elektrik ədyallar istisna olmaqla)</p> <p>furajkalar, kepilər, şapkalar, şlyapalar, panamalar, beretlər, araqçınlar və digər oxşarmallar</p>
<p>Maşın istehsalı xalça örtükləri və malları</p>	<p>xalçalar, xalça ayaqaltılar, döşəmə üçün xalça ayaqaltılar, tekstil döşəmə örtükləri</p>
<p>Tekstil-qalantereya malları</p>	<p>Qardina-tül, krujeva kətan malları və krujeva malları, fərdi mallar, qalstuklar, bürüncəklər, örtüklər, ştorlar və digər oxşar mallar</p>

Dəri-qalantereya malları	çantalar, çamadanlar, portfeller, bel çantaları, sakvoyajlar, portpledler, futlyarlar, papkalar və digər oxşar mallar əlcəklər, təkbarmaq əlcəklər saatlar və digər oxşar mallar üçün bel kəmərləri
Keçə, fetr və toxunmamış materiallar	keçə, fetr və toxunmamış materiallar
Ayaqqabı	tekstil, polimer və digər materiallardan, rezin, rezin-tekstil, yundan (keçədən) basılmış, kombinasiya edilmiş ayaqqabılardan, təbii, süni və sintetik dəridən çəkmələr, yarımçəkmələr, uzunboğaz çəkmələr, yarım uzunboğaz çəkmələr, çəkmələr, yarımçəkmələr, dikdaban ayaqqabılar, qaloşlar və digər oxşar mallar
Süni dəri	ayaqqabıların üst və altlıqları, paltarlar və baş geyimləri, əlcəklər və təkbarmaq əlcəklər, qalantereya, mebel və müxtəlif malların üzünməsi üçün mallar
Dəri və dəri malları	Malların alt, üst və altlığı üçün dərilər, əlcəklər və təkbarmaq əlcəklər üçün qalantereya, mebel üzülkləri və digər dəri növləri; paltarlar, baş geyimləri və digər mallar
Xəz və xəz malları	Palto, yarımpalto, gödəkcələr, bürüncəklər, kostyumlar jiletlər, baş geyimləri, yaxalıqlar, manjetlər, bəzəklər, geyimlər, əlcəklər, təkbarmaq əlcəklər, uzunboğaz corablar, corablar, yataq kisələri, örtüklər və digər analogi mallar Aşılanmış xəz dərilər

**Tekstil materiallarının, malların və onlardan hazırlanan geyimlərin, tekstil-
qalantereya mallarının bioloji və kimyəvi təhlükəsizlik tələbləri**

Malın adı	Hıqroskopiklik *, %, az olmamaqla	Havakeçirmə qabiliyyəti**, dm³/m²s, az olmamaqla	Malın səthində elektrostatik sahənin gərginlik səviyyəsi, kV/m, artıq olmamaqla	Sərbəst formaldehi d miqdarı, mkq/q, artıq olmamaqla
1	2	3	4	5
<p>* Yemək otağı və mətbəx örtükləri və idman təyinatlı geyimlərin birinci qatı üçün “hıqroskopiklik” göstəricisi tələb olunmur (bu halda malın etiketində idman təyinatının göstərilməsi mütləqdir).</p> <p>** “Havakeçirmə qabiliyyəti” göstəricisi tələbi yoxdur:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dizaynına görə (sarafanlar, ətəklər, jiletlər) və ya materialın quruluşuna görə (boş toxunuşlu, zərif şəbəkəli və ya buna bənzər) yüksək havakeçirmə qabiliyyəti qəbul edilən mallar üçün; - hava mübadiləsi təmin edən, struktur elementləri olan mallar üçün; - payız-qış çeşidi yarımcombinezonlar və şalvarlar üçün; - corab malları (o cümlədən qış corabları), korsetli mallar üçün; - ədyallar və yastıqlar üçün; - yemək və mətbəx süfrələri üçün.				
Malların və geyimlərin birinci qatı, dəyişək mallar, yataq dəyişəyi, korset və çimərlik malları, baş geyimləri	6 Çimmə, korset, corab və yalıq-şarf malları üçün - müəyyən edilməyib	100 Flaneldən, pambıq yundan, astarlı (xovlanmış), trikotaj parçalardan və poliuretan saplı parçalardan	15	75

(yay), corablar, yaylıq-şarf malları və digər oxşar mallar üçün materiallar		hazırlanmış, yataq dəyişək malları üçün 70-dən az olmayaraq yol verilir		
Malların və geyimlərin ikinci qatı, yubkalar, bluzlar, üst köynəklər, şalvarlar, yubkalar, astarsız kostyumlar, sviterlər, cemperlər, baş geyimləri (yayda geyinilən geyimlər istisna olmaqla), qış corabları, əlcəklər və digər oxşar mallar üçün materiallar	Müəyyən edilməyib	60 100 - trikotaj mallar üçün; Astarlı (xovlanmış) trikotaj parçalardan və poliuretan saplı trikotaj parçalardan hazırlanmış mallar üçün 60-dan az olmayaraq yol verilir Denim və velvet (məxmərə oxşar pambıq parça) parçalardan hazırlanmış mallar, kətan pambıq lifindən hazırlanmış parçalar, məsələn, cins parçalar üçün - 50-dən az olmayaraq yol verilir	15	300
Malların və geyimlərin üçüncü qatı, paltolar, yarım paltolar, plaşlar, gödəkcələr, astarlı kostyumlar və digər oxşar mallar üçün materiallar	-	60 (yalnız astar üçün)	15	300
Dəsmallar, hamam dəsmalları	Kətan parçalar üçün suudma qabiliyyəti 80%-dən az olmamalıdır, Pambıq 300%-dən az olmayaraq, qarışıq	-	15	75

	sədbək parçalar üçün vafli, pambıq və qarışıq dəsmallar üçün kapilyarlıq (mayelərin çox dar kanallarda qalxması yaxud enməsi xassəsi) 30 dəqiqə ərzində 80 mm-dən az olmamalıdır			
Ayaqqabılar üçün tekstil materialları	5	-	-	300 - xarici hissələr üçün, 75 - daxili hissələr üçün
Bəzək, mebel, xalça örtükləri və malları, keçə, fətr toxuculuq materialları	-	-	15	300
Ölçülü sabitlik və istilik izolyasiyası üçün toxuculuq astarlı materiallar, yastıqlamalar	-	60 (küləyə davamlılıq istisna olmaqla - astar)	15	300
Xovlu tekstil materialları: məxmər, plüş (uzunxovlu məxmər)	-	-	15	300
Ayaqqabılar üçün süni xəz	-	-	-	300 - xarici hissələr üçün, 75 - daxili hissələr üçün

“Yüngül sənaye mallarının
təhlükəsizliyi haqqında milli texniki
reqlament”ə
3 nömrəli əlavə

**Tekstil, polimer və digər materialların, dəri, süni dəri və onlardan hazırlanmış
yüngül sənaye mallarının kimyəvi təhlükəsizlik tələbləri**

Malın hazırlanması üçün materiallar	Müəyyən maddənin adı	Normativ	
		su mühiti, (mg/dm), artıq olmamalıdır	hava mühiti, (mg/m ³), artıq olmamalıdır
Təbii bitki xammalı	Formaldehid*	-	0,003
Karton	Formaldehid*	-	0,003
Süni (viskozlu və asetatlı)	Formaldehid*	-	0,003
Poliefir	Formaldehid*	-	0,003
	Dimetiltereftalat	1,5	0,01
	Asetaldehid	0,2	0,01
Poliamid	Formaldehid*	-	0,003
	Kaprolaktam	1,0	0,06
	Qeksametilendiamin	0,01	0,001
Poliakrilonitril	Formaldehid*	-	0,003
	Akrilonitril	2,0	0,03
	Dimetilformamid	10	0,03
Polivinil xlorid	Formaldehid*	-	0,003
	Aseton	2,2	0,35
	Benzol	0,01	0,1
	Toluol	0,5	0,6
	Dioktilftalat	2,0	0,02
	Dibutilftalat	icazə verilmir	icazə verilmir
	Kadmium (Cd)	0,001	-
	Sink (Zn)	0,1	-
	Xloreten (vinilxlorid)	0,01	0,01
Polivinil asetat	Formaldehid*	-	0,003
	Vinilasetat	0,2	0,01
Poliolefin	Formaldehid*	-	0,003
	Asetaldehid	0,2	0,01
Poliuretan	Formaldehid*	-	0,003
	Etilenqlikol	1,0	1,0
	Asetaldeqid	0,2	0,01
	Toluilendiizosianat	-	0,002

	Benzol	0,01	0,1
	Toluol	0,5	0,6
Poliorganosilaksan (silikon)	Formaldehid*	-	0,003
	Asetaldehid	0,2	0,01
	Metil spirti	3,0	0,5
Dəri, xəz	Formaldehid*	300	0,003
	Su ilə yuyula bilən xromun kütlə payı (VI), mq/kq	- 3,0	- -
Rezin	Formaldehid*	-	0,003
	Tiuram E	0,5	-
	Dioktilftalat	2,0	0,02
	Dibutilftalat	icazə verilmir	icazə verilmir
Çıxarıla bilən kimyəvi elementlər (boyadan asılı olaraq)	Arsen (As)	1,0	-
	Qurğuşun (Pb)	1,0	-
	Xrom (Cr)	2,0	-
	Kobalt (Co)	4,0	-
	Mis (Cu)	50,0	-
	Nikel (Ni)	4,0	-

Qeyd:

*Sərbəst formaldehidin tərkibi bütün mal qruplarında müəyyən edilir və aşağıdakı şəkildə olmalıdır:

- 1-ci təbəqə geyimlər, ayaqqabıların iç təbəqələri, ev və çimərlik ayaqqabıları üçün geyim və materiallarda 75 mq/qqr-dan çox olmamalı;
- digər mal növləri üçün 300 mq/qqr-dan çox olmamalı.

*Normativ ətraf havanın fon çirklənməsi hesablanmadan göstərilir.

Hava mühitində xalça, xalça malları və döşəmə örtüklərində formaldehid emissiyası 0,1 mq/m³-i çox olmamalıdır.

**Tekstil-köməkçi maddələrdən emal edilmiş tekstil materialları və onlardan
hazırlanan malların kimyəvi təhlükəsizlik tələbləri**

Buraxılan uçucu kimyəvi maddələrin adı	Normativ: hava mühitində (mq/m³), çox olmayaraq
Metilakrilat	0,01
Metilmetakrilat	0,01
Stirol	0,002
Ksilollar (izomer qarışıqları)	0,2
Vinilasetat	0,15
Metil spirti	0,5
Butil spirti	0,1
Fenol	0,003
Asetaldehid	0,01
Toluol	0,6

Qeyd:

“Fenol” göstəricilərinin seçilmə ilə nəzarətinin mümkünlüyünə yol verilir.
Göstəricilər istifadə olunan cihazların tərkibindən asılı olaraq tədqiq olunur.

Ayaqqabıların kimyəvi və bioloji təhlükəsizlik tələbləri

Malın adı, ayaqqabının növü	Təhlükəsizlik göstəricilərinin adı	Normallaşdırılmış göstərici
1	2	3
Dəridən, tekstildən, süni və sintetik materiallardan hazırlanmış və üst hissəsi birləşdirilmiş kişi və qadın ayaqqabıları	Ev və səyahət ayaqqabıları istisna olmaqla, kimyəvi bərkitmə üsulları ilə ayaqqabılarda altlığın bərkidilmə gücü, N/sm <ul style="list-style-type: none"> - dəridən - dəri lifindən və məsaməli olmayan rezindən hazırlanmışdır - məsaməli rezin, polimer materiallardan hazırlanmış qalınlığı: 6 mm-ə qədər (daxil olmaqla) 6 mm-dən 10 mm-ə qədər (daxil olmaqla) 10 mm	34-dən az olmamalı 42-dən az olmamalı 42-dən az olmamalı 53-dən az olmamalı 63-dən az olmamalı
	Kimyəvi bərkitmə üsulları ilə ayaqqabılarda altlığın bərkidilmə gücü, N/sm (ev və səyahət ayaqqabıları üçün) <ul style="list-style-type: none"> - dəridən - dəri lifindən və məsaməli olmayan rezindən hazırlanmışdır - məsaməli rezin, polimer materiallardan hazırlanmış qalınlığı: 6 mm-ə qədər (daxil olmaqla) 6 mm-dən 10 mm-ə qədər (daxil olmaqla)	29-dan az olmamalı 36-dən az olmamalı 36-dan az olmamalı 45-dən az olmamalı
	Ev və səyahət ayaqqabıları istisna olmaqla, iplə bərkitmə üsulları ilə ayaqqabıların aşağı hissələrinin bərkidilmə möhkəmliyi, N/sm	

	<ul style="list-style-type: none"> - altlıq (dəridən hazırlanmış) üst boşluqlu (dəridən, toxuculuq materiallarından, süni və sintetik dəridən hazırlanmış) doppel (yarımsəndəl), iki üzdən tikilmiş, səndəl bağlama üsulları - yapışqanla, yapışqanlı tikiş ilə bərkidilmə üsulları üçün üst boşluqlu altlıq (məsaməli rezindən, dəridən) - bortlu bərkitmə üsulu üçün üst boşluqlu (dəridən hazırlanmış) altlıq (məsaməli rezindən, poliuretandan hazırlanmış) - astarlı (dəridən hazırlanmış) qaynaq-yapışqan, doppel-yapışqan, səndəl-yapışqan, bərkitmə üsulları üçün altlıq - köbə bağlama üsulu ilə köbəli (dəridən hazırlanmış) altlıq (dəridən hazırlanmış) - köbəli qaynaq üsulu ilə köbəli (köbəli dəridən hazırlanmış) altlıq - səndəl-yapışqan, doppel-yapışqan, tikişli səndəl-yapışqan bərkitmə üsullarından istifadə etməklə ayaqqabının üst blankı (biçilmiş üz) ilə (dəridən hazırlanmış) arxalıq (dəridən hazırlanmış izolatív təbəqə) - köbəli bərkitmə üsulu üçün köbə-qaynaqlı (dəridən hazırlanmış) dayaq - köbəli, yapışqanlı bərkitmə üsulları üçün altıqlı (dəridən hazırlanmış) qaynaq 	<p>140-dan az olmamalıdır</p> <p>110-dan az olmamalıdır</p> <p>120-dən az olmamalıdır</p> <p>30-dan az olmayaraq</p> <p>130-dan az olmamalıdır</p> <p>140-dan az olmamalıdır</p> <p>120-dən az olmamalıdır</p> <p>120-dən az olmamalıdır</p> <p>120-dən az olmamalıdır</p>
--	---	--

	<p>Ayaqqabıların alt hissələrinin iplə bərkitmə üsulları ilə bərkidilmə gücü, daxili və yol ayaqqabıları üçün, N/sm</p> <ul style="list-style-type: none"> - doppel, pirsinq, səndəl bərkitmə üsullarından istifadə etməklə ayaqqabının üst hissəsi ilə (dəridən, tekstil materialından, süni və sintetik dəridən hazırlanmış) altlıq (dəridən hazırlanmış) - doppel-yapışqan, səndəl-yapışqan, tikiş-səndəl-yapışqanlı bərkitmə üsullarından istifadə edilməklə altlıq (məsaməli rezindən) astarlı (dəridən hazırlanmış) - səndəl-yapışqan, doppel-yapışqan, tikiş-yapışqanlı bərkitmə üsullarından istifadə etməklə ayaqqabının üst blankı ilə (dəridən hazırlanmış) arxalıq (dəridən hazırlanmış) <p>Orta (30-dan 45 mm-ə qədər), yüksək (45-dən 70 mm-ə qədər) və xüsusilə yüksək (70 mm-dən çox) dabanların bərkidilmə gücü , N</p> <p>Ayaqqabıların elastikliyi (yol, ev, çimərlik üçün), N (N/sm)</p> <ul style="list-style-type: none"> - altlığa yapışqan bərkitmə üsulu: <p>dəri</p> <p>məsaməli olmayan rezin, dəri lifi</p> <p>köpüklü kauçuk</p> <ul style="list-style-type: none"> - tökmə, tikiş qəlibləmə, tikiş-yapışqan, sandal, tikiş-səndəl bərkitmə üsulları, pres vulkanizasiyası, tikiş-press dəridən, məsaməli olmayan rezindən, məsaməli rezindən və polimer materiallardan hazırlanmış altlıqlarda 	<p>ən azı 119</p> <p>ən azı 26</p> <p>ən azı 102</p> <p>850-dən az olmayaraq</p> <p>127-dən çox olmayaraq (14)</p> <p>91-dən çox olmayaraq (10)</p> <p>63-dən çox olmayaraq (10)</p>
--	--	--

İdman oyunları üçün olan ayaqqabı növləri	Dabanın təkrar əyilmələrə qarşı davamlılığı, dövrləri: <ul style="list-style-type: none"> - basketbol üçün - voleybol üçün - tennis üçün - kross üçün 	$10 \cdot 10^3$ az olmayaraq $20 \cdot 10^3$ az olmayaraq $15 \cdot 10^3$ az olmayaraq $20 \cdot 10^3$ az olmayaraq
	Dabanın təsir gücü, J : <ul style="list-style-type: none"> - basketbol üçün - voleybol üçün - tennis üçün - kross üçün 	20-dən az olmayaraq 10-dan az olmayaraq 15-dən az olmayaraq 15-dən az olmayaraq
Futbol, reqbi və digər idman oyun növləri üçün	Altılığın bərklik gücü: <ul style="list-style-type: none"> - İki-üzlü tikişli bərkitmə metodu, N/sm - Yapışqanlı bərkitmə metodu, N Oynaqların bərkitmə gücü	140-dan az olmayaraq 140-dan az olmayaraq 1500-dən az olmayaraq
Rezin, polimer, rezin-tekstil və polimer-tekstil ayaqqabıları (ev, səyahət və çimərlik ayaqqabıları istisna olmaqla)	Su buraxmamaq qabiliyyəti	Ayaqqabının daxili səthi quru olmalıdır
	Kauçuk bağlayıcı və tekstil üst hissəsi arasındakı əlaqənin gücü, N/m	1200-dən az olmayaraq
	Ölçü zonalarında rezin çəkmələrin qalınlığı, mm, az olmayaraq:	
	barmaq, ön hissə, çəkmə ayaqda;	2,5
	çəkmənin aşağı və yuxarı hissələri;	1,5
	altlığı olan daban;	22,0
altlıqda altlıq	8,0	

Dəri-qalantereya mallarının mexaniki və bioloji təhlükəsizlik tələbləri

Malın adı	Xüsusiyyət göstəricilərinin adı	Normalaşdırılmış göstərici
1	2	3
<p>Çantalar (məişət və xüsusi), portpledlər, çamadanlar, portfeller, kürək çantaları, bel çantaları, futlyarlar, qovluqlar</p>	<p>Qoşma nöqtələrini idarə edən və ya məlumatlar üçün maksimum qırıcı yük həddi, N:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gündəlik kişi və qadın çantaları (o cümlədən gənclər üçün), kişilər qadınlar və gənclər üçün bel çantaları - Süni dəridən, dublikatlaşdırılmış parçadan, hopdurmadan və ya örtükdən olan çimərlik və təsərrüfat çantaları - polimer materiallardan, hopdurmasız və örtüksüz parçalardan - tələbələr üçün çantalar, qadın portfelleri, iş papkaları - yol və idman çantaları, yol və kişi portfelleri, diplomat-çamadanlar, yüngül və yarıağır konstruksiyalı çamadanlar, bel çantaları - ağır konstruksiyalı çamadanlar və qarderob-çamadanlar 	<p>50-dən az olmayaraq</p> <p>90-dan az olmayaraq</p> <p>50-dən az olmayaraq</p> <p>70-dən az olmayaraq</p> <p>170-dən az olmayaraq</p> <p>400-dən az olmayaraq</p>
	<p>Boyanın davamlılığı, dərəcə,</p> <ul style="list-style-type: none"> - quru sürtünmə - nəm sürtünmə - “tər” 	<p>4-dən az olmayaraq*</p> <p>3-dən az olmayaraq*</p> <p>3-dən az olmayaraq*</p>

	Mallar üçün tikiş ipinin gücü, N/sm - gündəlik kişi və qadın çantaları (o cümlədən gənclər üçün), kişilər qadınlar və gənclər üçün bel çantaları	20-dən az olmayaraq
	- süni dəridən, dublikatlaşdırılmış parçadan, hopdurmadan və ya örtükdən olan çimərlik və təsərrüfat çantaları	30-dan az olmayaraq
	- polimer materiallardan, hopdurmasız və örtüksüz parçalardan	15-dən az olmayaraq
	- çantalar, qadın portfelleri, iş papkaları	30-dan az olmayaraq
	- yol və idman çantaları, yol və kişi portfelleri, diplomat- çamadanlar, yüngül və yarıağır konstruksiyalı çamadanlar, bel çantaları, ağır konstruksiyalı çamadanlar və qarderob- çamadanlar	40-dan az olmayaraq
	yüksək tezlikli cərəyanda qaynağın gücü: laylara ayırma zamanı, N/sm ; mallar üçün yerində tərpənmədə MPa ; - gündəlik kişi və qadın çantaları (o cümlədən gənclər üçün), kişilər qadınlar və gənclər üçün bel çantaları	Laylara ayırmada 20-dən az olmayaraq, yerində tərpətmədə 0,2-dən az olmayaraq
	- süni dəridən, dublikatlaşdırılmış parçadan, hopdurmadan və ya örtükdən olan çimərlik və təsərrüfat çantaları	Laylara ayırmada 25-dən az olmayaraq, yerində tərpətmədə 0,30-dən az olmayaraq
	- polimer materiallardan, hopdurmasız və örtüksüz parçalardan	Laylara ayırmada 10-dan az olmayaraq, yerində tərpətmədə 0,15-dən az olmayaraq
	- çantalar, qadın portfelleri, iş papkaları	Laylara ayırmada 25-dən az olmayaraq, yerində tərpətmədə 0,3-dən az olmayaraq

	- yol və idman çantaları, yol və kişi portfelleri, diplomat-çamadanlar, yüngül və yarıağır konstruksiyalı çamadanlar, bel çantaları, ağır konstruksiyalı çamadanlar və qarderob-çamadanlar	Laylara ayırmada 35-dən az olmayaraq, yerində tərpətmədə 0,4-dən az olmayaraq
Saatlar və bel üçün kəmərlər	Boyanın davamlılığı, dərəcə - quru sürtünmə - nəm sürtünmə - "tər"	4-dən az olmayaraq* 3-dən az olmayaraq* 3-dən az olmayaraq*
Baqaj kəmərləri	Tutacaqlar və çiyin qayıqları üçün qoşma yerinin qırılması, N Boyanın davamlılığı, dərəcə - quru sürtünmə - nəm sürtünmə	170-dən az olmayaraq 4-dən az olmayaraq* 3-dən az olmayaraq*
Əlcəklər və təkbarmaq əlcəklər	Boyanın davamlılığı, dərəcə - quru sürtünmə - nəm sürtünmə - "tər"	4-dən az olmayaraq* 3-dən az olmayaraq* 3-dən az olmayaraq*

Qeyd:

* - dəri üçün göstərici.

Qabaqcadan müəyyən edilmiş materialların boya davamlılığı 3 baldan az olmamalıdır.

“Yüngül sənaye mallarının
təhlükəsizliyi haqqında milli texniki
reqlament”ə
7 nömrəli əlavə

**Dəri-qalantereya mallarının və material tərkibindən asılı olaraq onların
hazırlanması üçün olan materialların kimyəvi təhlükəsizlik tələbləri**

Materiallar	Atılan maddələrin adı	Normativ
		Hava mühitində (mq/m ³), çox olmayaraq
Təbii bitki xammalı, təbii dəri	Formaldehid	0,003*
Poliamid	formaldehid	0.003*
	kaprolaktam	0,06
	qeksametilendiamin	0,001
Poliefir	formaldehid	0.003*
	dimetiltereftalat	0,01
	asetaldepid	0,01
Poliakrilonitril	formaldehid	0.003*
	akrilonitril	0,03
	vinilasetat	0,15
Poliuretan	formaldehid	0.003*
	toluol diizosinat	0,002
	asetaldepid	0,01
Polivinil xlorid	formaldehid	0.003*
	fenol	0,003
	dioktil ftalat	0,02
	dibutil ftalat	icazə verilmir
	aseton	0,35
Süni viskoza və asetat	Formaldehid	0.003*
Poliolefin	formaldehid	0.003*

	asetaldepid	0,01
Vinil asetatlar (süni dəri)	formaldehid	0.003*
	vinil asetat	0,15
	dioktil ftalat dibutil ftalat	0,02 icazə verilmir
Poliuretan və ya poliviniluretan örtüklü süni dəri	formaldehid	0.003*
	dibutil ftalat	icazə verilmir
	dioktil ftalat	0,02
Rezin	formaldehid	0.003*
	dibutil ftalat dioktil ftalat	icazə verilmir 0,02
Karton	Formaldehid	0.003*

Qeyd* :Normativ atmosfer havasının fon çirklənməsi nəzərə alınmadan göstərilmişdir.

Dəri, xəz və onlardan hazırlanan mallar üçün kimyəvi və bioloji təhlükəsizlik tələbləri

Malın adı	Xüsusiyyət göstəricilərinin adı	Normalaşdırılmış göstərici
1	2	3
Ayaqqabıların alt hissəsi, qaynaqlar, protezlər və yarımfabrikat dəri mallu alətlərinin hissələri üçün dəri	Su ilə yuyula bilən xromun kütlə payı (VI), mq/kq Sərbəst formaldehidin kütlə payı, mkq/qr	3,0-dan çox olmayaraq 300-dən çox olmayaraq 75-dən çox olmayaraq (içlik dəri üçün)
Ayaqqabıların üst hissəsi və astarları, geyim və papaqlar, əlcəklər və təkbarmaq əlcəklər, qalantereya, mebel və müxtəlif malların üzvlənməsi üçün dəri	Su ilə yuyula bilən xromun kütlə payı (VI), mq/kq Sərbəst formaldehidin kütlə payı, mkq/qr Boyanın davamlılığı, dərəcə - quru sürtünmə - nəm sürtünmə - “tər”	3,0-dan çox olmayaraq 300-dən çox olmayaraq 75-dən çox olmayaraq (üzvlük dəri üçün) 4-dən az olmayaraq 3-dən az olmayaraq 3-dən az olmayaraq
Ayaqqabıların üst hissəsi və astarları, geyim və papaqlar, əlcəklər və təkbarmaq əlcəklər, qalantereya, mebel və müxtəlif malların üzvlənməsi üçün süni dəri	Boyanın davamlılığı, dərəcə - quru sürtünmə - nəm sürtünmə	4-dən az olmayaraq 4-dən az olmayaraq
Xəzdən geyimlər və mallar, aşılanmış xəz dərilər	Sərbəst formaldehidin kütlə payı, mkq/qr Su ilə yuyula bilən xromun kütlə payı (VI), mq/kq Dəri parçadan xəzin qaynaq edilmə temperaturu, C°	300-dən çox olmayaraq 3,0-dan az olmayaraq

	Dəri parçadan xəzin su esktraktının pH-i Quru sürtünməyə qarşı rəng sabitliyi, bal - Dəri parça (dəri işləmə ilə aşılanmış xəz dərilər və mallar, xaricə baxan dəri parçalar ilə tikilmiş) - tük örtüyü	50-dən az olmayaraq 3,5-dən az olmayaraq 3,0-dən az olmayaraq 4,0-dən az olmayaraq
--	---	---